

MĚSTA A INKLUZIVNÍ STRATEGIE

Projekt Města a inkluzivní strategie č. CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_124/0006483 je spolufinancován Evropskou unií z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

Města a inkluzivní strategie

Operační program Zaměstnanost

Prioritní osa 3 – Sociální inovace a mezinárodní spolupráce

Výzva 124 – Podpora inovačního prostředí

Doba realizace projektu: 1.9.2017 – 31.7.2020



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



SDRUŽENÍ
PRO INTEGRACI
A MIGRACI



Obsah prezentace

MĚSTA A INKLUZIVNÍ STRATEGIE

Projekt Města a inkluzivní strategie č. CZ.03.3
.X/0.0/0.0/15_124/0006483 je spolufinancován
Evropskou unií z Evropského sociálního fondu
v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

- O projektu *Města a inkluzivní strategie* (MIS)
- Tvorba znalostní platformy pro aktéry integračního procesu
- Databáze integračních projektů kraje
- Manuál lokální integrace
- Souhrnná zpráva *Integrace migrantů v Jihomoravském kraji*

Projekt Města a inkluzivní strategie (MIS)

Realizátor a partneři MIS

- Hlavní řešitel: Sdružení pro integraci a migraci, o. p. s. (SIMI)
- Partneři: Centrum pro sociální a ekonomické strategie při FSV UK (CESES), Multikulturní centrum Praha z.s. (MKC), Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Hlavní město Praha, Jihomoravský kraj a Liberecký kraj

Cílové skupiny MIS

- **Orgány veřejné správy a samosprávy**
 - Úzká spolupráce se třemi vybranými kraji (Jihomoravský, Liberecký, Praha)
 - Ostatní kraje a obce (sdílení zkušeností, diseminace výstupů)
- **Migranti**
 - Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené

Projekt Města a inkluzivní strategie (MIS)

Cíle projektu MIS:

- **Zhodnotit realizaci integrace migrantů na lokální úrovni**
 - Zmapovat realizaci projektů a použitých nástrojů (finanční toky, legislativa aj.) a jejich výsledky/dopady
 - Identifikovat, které okruhy jsou v oblasti služeb/projektů/potřeb opomíjeny či podhodnoceny
- **Navrhnout funkční (inovativní) řešení a integrační modely, které mohou být aplikovány v ČR**
 - Přenášení dobré praxe z jiných regionů a ze zahraničí
- **Vybudovat znalostní platformu pro aktéry integračních procesů**

Projekt Města a inkluzivní strategie (MIS)

Aktivity:

- Datová a informační podpora partnerským institucím a krajům
 - Data a analýzy o počtech cizinců, zahraničních pracovníků (demografická, vzdělanostní struktura, struktura zaměstnanosti, ...)
 - Tvorba znalostní základny (mapování projektů integrace migrantů v ČR)
- Síťování a přenos (zahraničních) zkušeností a dobrých praxí
- Terénní šetření ve vybraných krajích



Hodnocení integrace ve vybraných krajích

Klíčová doporučení - Manuál lokální integrace

Tvorba znalostní základny

- Komplexní mapování projektů integrace cizinců v Česku
 - Veřejně dostupná data
- Všechny druhy projektového financování (granty, dotace, atd.)
 - Úroveň: mezinárodní, národní, krajská, obecní
- **Databáze realizovaných projektů integrace cizinců v Česku**

Cíle:

- Identifikace dobrých praxí a jejich sdílení mezi aktéry integrace
- Základ pro hodnocení dopadů integračních projektů a programů
- Základ pro evaluaci Koncepce integrace

Tvorba databáze integračních projektů

- Jaké je regionální rozložení integračních aktivit a finančních alokací?
- Jaká je struktura tematického zaměření projektů?
 - Která témata jsou nedostatečně pokryta vzhledem ke zjištěným potřebám migrantů?
- Jaké jsou trendy v čase v integračních projektech realizovaných na krajích a obcích?
- Které priority KIC jsou prostřednictvím integračních projektů naplňovány nejvíce? Které nejméně?

Tvorba databáze integračních projektů

Zveřejňování výstupů (datová žurnalistika, vizualizace)

- Dílčí analýzy (agregované údaje) – podklady pro evaluaci integračních politik
- Dobré praxe, nástroje integrace

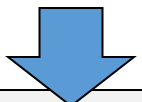
Plán aktivit:

- Únor 2020: kompletace databáze
diseminační strategie
- Březen – červenec 2020: produkce dílčích analýz



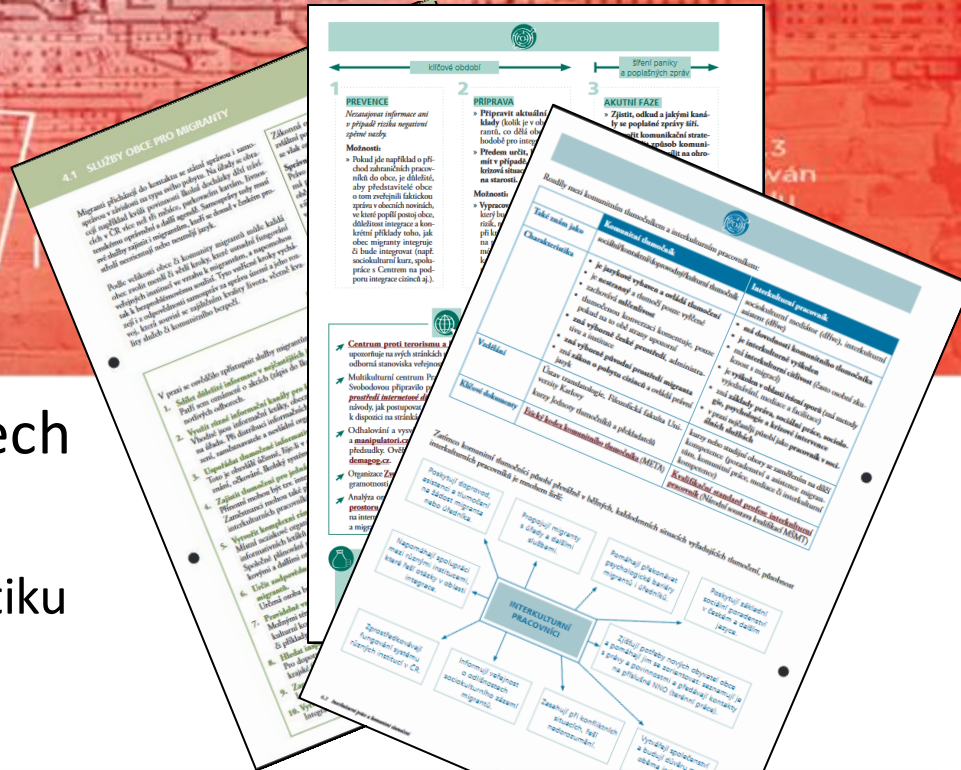
Manuál lokální integrace

- Sada několikastránkových infosheetů o různých aspektech integrace migrantů na lokální úrovni
 - Praktické tipy a návody, jak nastavit vhodnou integrační politiku a konkrétní opatření
 - Příklady dobré praxe z ČR



- **Efektivnější vynakládání veřejných prostředků na integraci**
- **Podpora snadnější integrace migrantů do lokálních komunit**

- **Cílová skupina:**
 - Zaměstnanci obecních a krajských úřadů
 - Místní a regionální politici
 - Zaměstnanci institucí, které přicházejí do kontaktu s migranty



Rámec a aktéři integrace migrantů v ČR
Finanční zdroje pro samosprávy a školská zařízení
Strategické řízení integrace v samosprávě
Integrace na úrovni obce
Komunikace s většinovou společností
Komunikace s migranty
Vzdělávání dětí a žáků migrantů
Zaměstnanost
Sociální oblast
Zdravotnictví
Žadatelé o mezinárodní ochranu
Bezpečnost a prevence kriminality



MĚSTA A INKLUZIVNÍ STRATEGIE

Manuál lokální integrace

- Participativní proces tvorby infosheetů



- Integrační experti jako autoři a komentátoři
- Intenzivní pilotáž v regionech

Rámec a aktéři integrace migrantů v ČR

Finanční zdroje pro samosprávy a školská zařízení
Strategické řízení integrace v samosprávě

Integrace na úrovni obce

Komunikace s většinovou společností

Komunikace s migranty

Vzdělávání dětí a žáků migrantů

Zaměstnanost

Sociální oblast

Zdravotnictví

Žadatelé o mezinárodní ochranu

Bezpečnost a prevence kriminality



Manuál lokální integrace

Struktura infosheetu

Úvod



- Základní doporučení
- Podrobněji jak na to
- Příklady z praxe



- Slovník
- Legislativa
- Užitečné odkazy



- Financování
- S tématem souvisí
- Poznámky



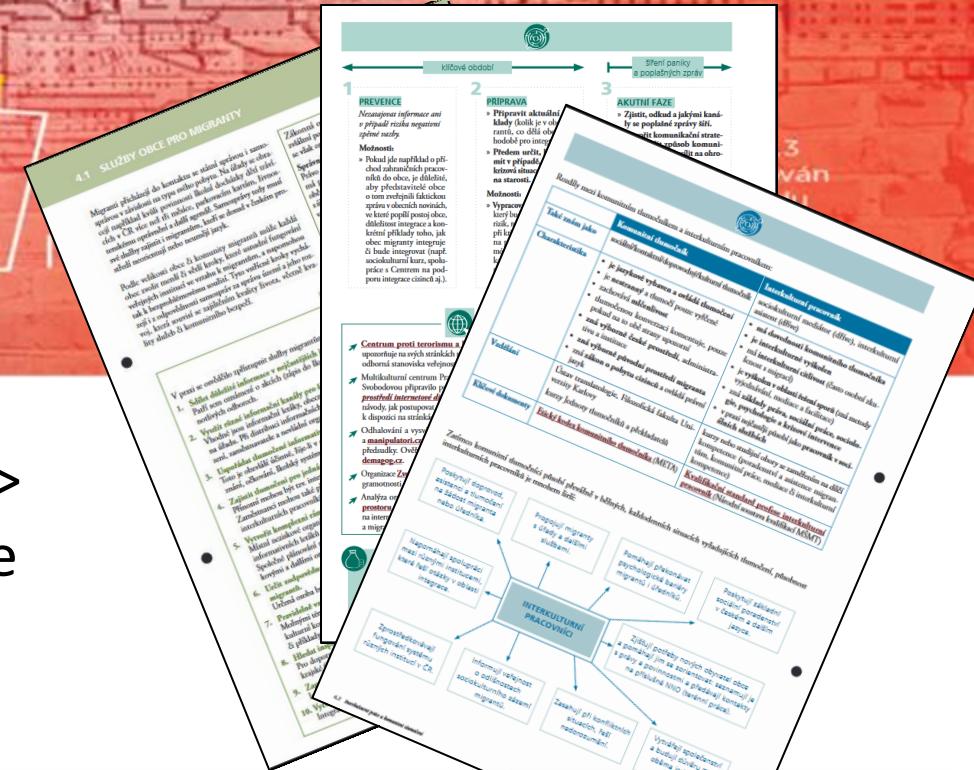


Manuál lokální integrace

- Přístupné on-line na: www.migrace.com -> Integrace -> Města a inkluzivní strategie -> Manuál lokální integrace
- Možnost **zpětné vazby** od aktérů integrace:
 - Zasílání komentářů, tipů, zkušeností ... (on-line dotazník)

Plán aktivit:

- Únor 2020 Finalizace infosheetů
- Březen-duben 2020 Pilotáž v regionech
- Květen 2020 Tisk manuálu a diseminace



Rámec a aktéři integrace migrantů v ČR
Finanční zdroje pro samosprávy a školská zařízení
Strategické řízení integrace v samosprávě
Integrace na úrovni obce
Komunikace s většinovou společností
Komunikace s migranty
Vzdělávání dětí a žáků migrantů
Zaměstnanost
Sociální oblast
Zdravotnictví
Žadatelé o mezinárodní ochranu
Bezpečnost a prevence kriminality

Zhodnocení integrace cizinců ve vybraných krajích

- Mapování přístupu k integraci na krajské úrovni
 - Statistické přehledy
 - Mapování klíčových aktérů integrace a jejich kapacity
 - Terénní práce (depistáže)
- Zhodnocení situace, systému řízení a efektivity používaných nástrojů
- Podklady a navržení postupů pro vytváření či evaluaci strategie

Souhrnná zpráva

MĚSTA A INKLUZIVNÍ
STRATEGIE

Projekt Města a inkluzivní strategie č. CZ.03.3
.X/0.0/0.0/15_124/0006483 je spolufinancován
Evropskou unií z Evropského sociálního fondu
v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

Souhrnná zpráva *Integrace migrantů v Jihomoravském kraji*

- Výstup KA_08 Zhodnocení integrace cizinců v Jihomoravském kraji
- **Autorský tým** je složen z expertky pro Jihomoravský kraj a datových expertů MIS
- Zpráva reaguje na **poptávku Jihomoravského kraje a Centra pro cizince JMK** po zmapování místní integrační scény, zhodnocení stavu sítě aktérů a stávajících integračních opatření
- **9 tematických kapitol** obsahujících statistické analýzy, zhodnocení aktuálně platných strategických dokumentů, aktérské perspektivy a doporučení vyplývající ze závěrů analýz ve sledované oblasti

Zdroje dat

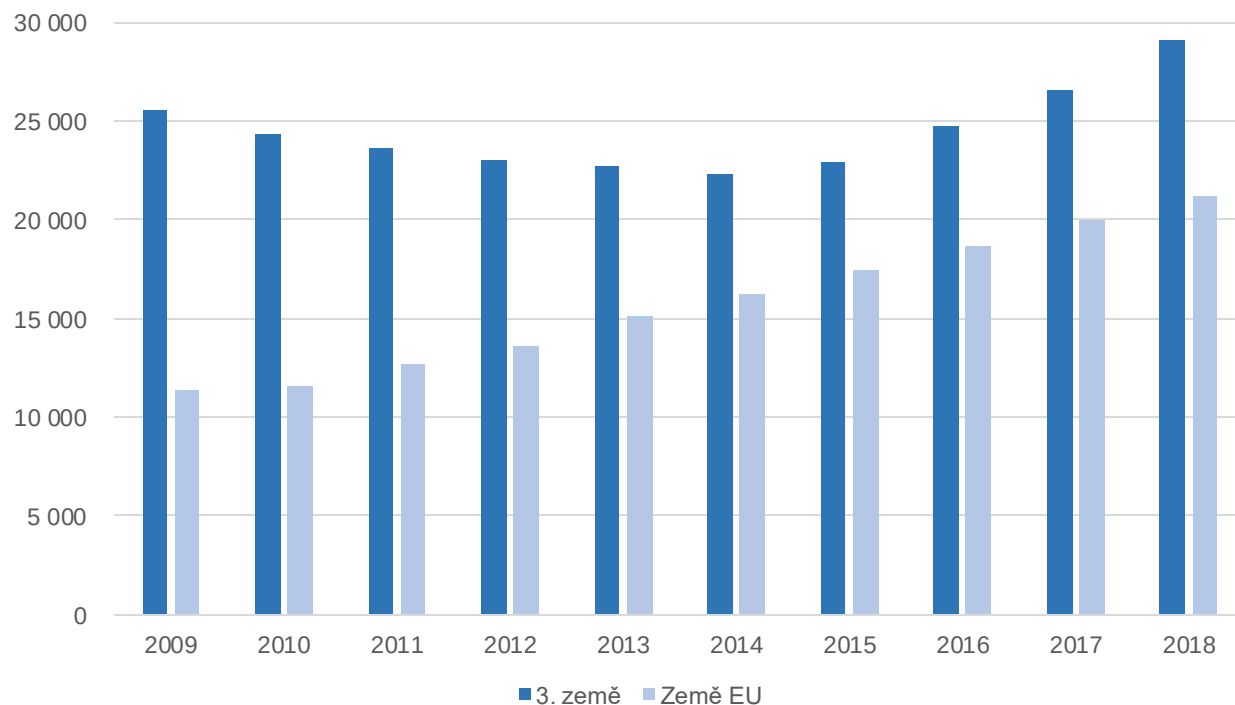
MĚSTA A INKLUZIVNÍ
STRATEGIE

Projekt Města a inkluzivní strategie č. CZ.03.3
.X/0.0/0.0/15_124/0006483 je spolufinancován
Evropskou unií z Evropského sociálního fondu
v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

- veřejně dostupné statistiky ministerstev (MPSV, MV, MPO), Českého statistického úřadu (ČSÚ), Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) a neveřejné statistiky MPSV poskytnuté pro účely projektu MIS
- Strategické dokumenty platné na úrovni JMK a měst
- Kvalitativní rozhovory s aktéry integrace
- Záписy z aktérských platforem, pracovních skupin a kulatých stolů MIS

Struktura cílové skupiny

Vývoj počtu migrantů v JMK - srovnání 3. zemí a zemí EU



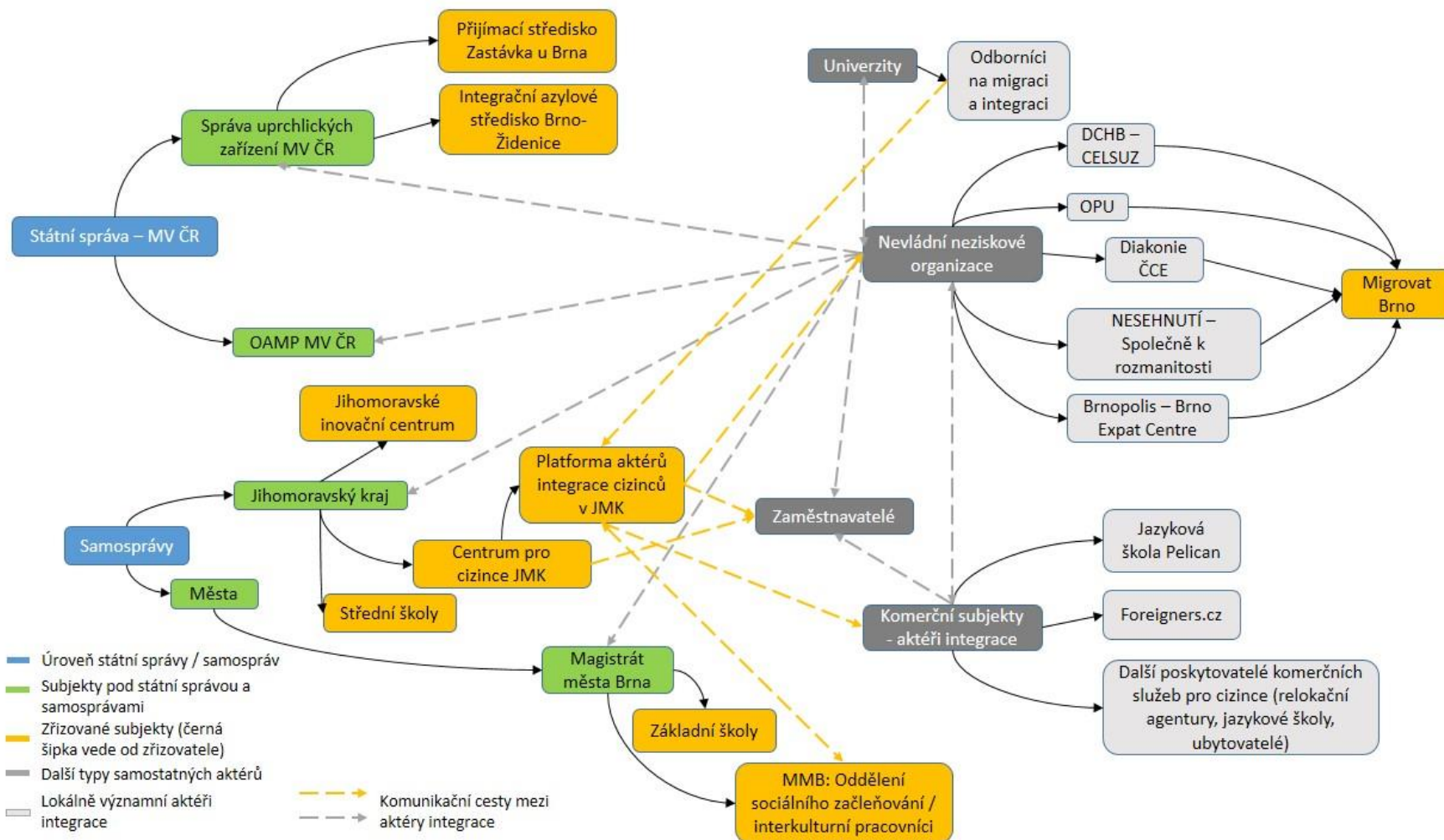
Zdroj: Krajská správa ČSÚ v Brně

- počet migrantů v JMK kontinuálně roste
- převažují zde migranti původem z tzv. třetích zemí
- nejpočetnějšími skupinami migrantů jsou Ukrajinci, Slováci a Vietnamci

MĚSTA A INKLUZIVNÍ STRATEGIE

Projekt Města a inkluzivní strategie č. CZ.03.3 X/0.0/0.0/15_124/0006483 je spolufinancován Evropskou unií z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

Síť aktérů integrace v JMK



- Dobře provázaná v rámci Brna
- Malý dosah služeb do ostatních okresů
- Doporučena podpora síťování i mimo Brno
- Aktivizace okresů a obcí např. prostřednictvím MAS

Migranti a veřejné instituce v JMK

- Významným aktérem integrace migrantů město Brno (projekt *Zvyšování interkulturní prostupnosti veřejných institucí v Brně*)
- Kraj zřizuje Centrum pro cizince JMK zaštiťující komunikaci s cílovou skupinou, poradenské a vzdělávací služby pro migranty z třetích zemí i EU
- Jiné nástroje zvyšování interkulturní prostupnosti na Krajském úřadu JMK nejsou příliš rozvinuté
- Úřední dokumenty a formuláře k agendám řešeným také cizinci je vhodné zajistit variantami textu nebo alespoň vysvětlivkami v cizím jazyce
- Doporučen monitoring potřeb a náročnosti na interkulturní kompetence zaměstnanců jednotlivých odborů krajského úřadu
- Hledat cesty pro přenos dobrých praxí zvyšování interkulturní prostupnosti také mezi úřady mimo Brno

Sociální služby pro migranty

Strategické dokumenty

- *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2018–2020*
- *Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje 2016-2025*

Vybraná zjištění

- **Koncentrace** služeb pro migranty na území města Brna, regionů Boskovicka a Blanenska
- **Nabídka služeb v jiných částech JMK není příliš rozvinutá** a nedochází k významným změnám v tomto stavu
- Poskytovatelé sociálních služeb pro migranty, magistrát města Brna i Centrum pro cizince nabízejí rovněž **terénní programy**
- Je vhodné nadále **rozšiřovat praxi terénní depistáže** za účelem šíření informací o službách, právech a povinnostech migrantů do lokalit s přímým výskytem cílové skupiny (ubytovny, areály zaměstnavatelů, restaurace a hospody)
- Přetrvávajícím **problematickým jevem** při tvorbě některých strategických dokumentů je **směšování cílové skupiny cizinců a Romské menšiny**

Bydlení migrantů v JMK

MĚSTA A INKLUZIVNÍ
STRATEGIE

Projekt Města a inkluzivní strategie č. CZ.03.3
X/0.0/0.0/15_124/0006483 je spolufinancován
Evropskou unií z Evropského sociálního fondu
v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

- Speciální dokument řešící potřeby migrantů v oblasti bydlení nebyl vypracován
- *Strategie rozvoje lidských zdrojů JMK*
- Zohlednění tématu v rámci příprav Strategie integrace cizinců ve městě Brně (zřízena pracovní skupina)
- **Zhoršená dostupnost obecních bytů** pro migranty
- **Bariéry na straně soukromých pronajímatelů** – neochota, obavy, nízká informovanost
- **Nepřijetí sousedy**
- Problematickou může být **odkázanost na krajanské struktury** nebo tendence některých ubytovatelů koncentrovat migranty v jedné lokalitě (bytové domy, patra)

Vzdělávání migrantů

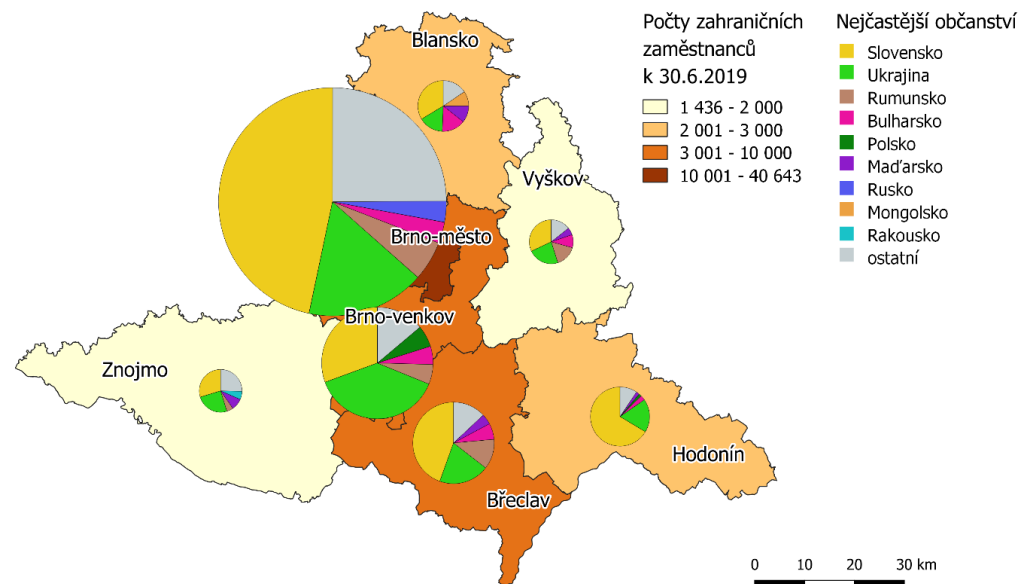
- Sledováno vzdělávání migrantů na MŠ, ZŠ, SŠ i VŠ a vzdělávání dospělých
- *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2016-2020* (určuje např. 7 škol zaměřených na přípravu žáků s OMJ na integraci do běžné výuky)
- **Deficit v dostupnosti anglických školek** – v Brně situace lepší, mimo město téměř žádná nabídka
- V Brně existují školy s tendencí přijímat vyšší počet žáků migrantů, hrozí fenomény spojené s rozvojem tzv. **segregované školy**
- Školy vykazují nedostatečnou informovanost o možnostech financování podpory vzdělávání žáků s OMJ i v metodickém vedení; malé využívání rozvojových programů MŠMT
- **Deficity v přenosu know-how mezi školami**
- **Neexistence jednotného přístupu ke vzdělávání žáků s OMJ na SŠ** – někteří vzdělavatelé jsou motivovaní vyvíjet vlastní vzdělávací postupy, je však nedostatek systémové metodické i finanční podpory
- **Vysoké školy jako významní aktéři integrace** (mezinárodní mobility; MENDELU, MU, VUT)
- Centrum Pro cizince JMK vyvinulo **propracovaný systém výuky češtiny** pro cizince dle potřeb různých CS

Zaměstnávání migrantů

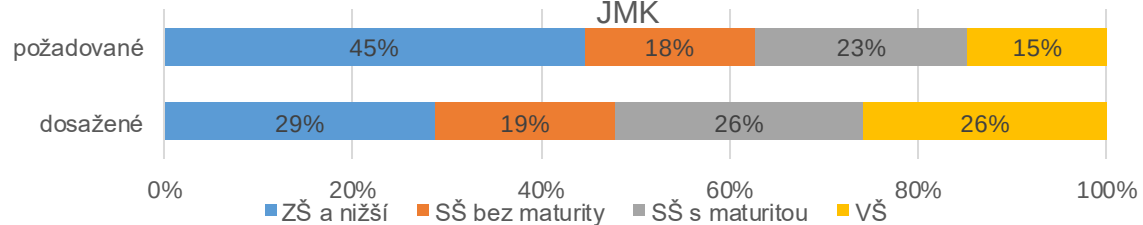
MĚSTA A INKLUZIVNÍ STRATEGIE

Projekt Města a inkluzivní strategie č. CZ.03.3 X/0.0/0.0/15_124/0006483 je spolufinancován Evropskou unií z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Zaměstnanost.

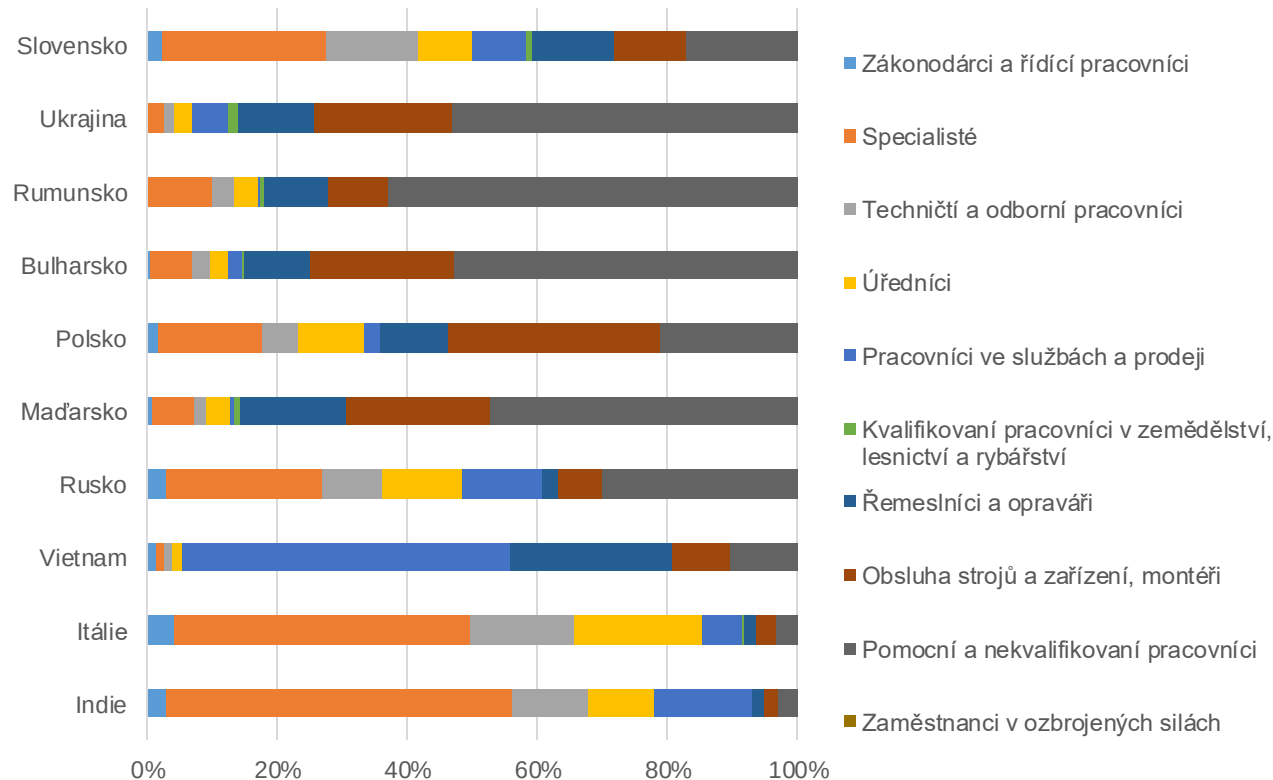
Počty zahraničních zaměstnanců a jejich struktura podle občanství v Jihomoravském kraji k 30.6.2019



Rozdíl mezi dosaženým a požadovaným vzděláním migrantů v JMK



Struktura zahraničních zaměstnanců podle občanství a klasifikace CZ-ISCO k 30.6.2019



Přístup ke zdravotní péči

- **Málo dostupných statistických dat**
- Neexistuje speciální strategický dokument – téma obsaženo např. v *Programu rozvoje JMK*
- **Jazyková a kulturní bariéra při kontaktu** migrantů se zdravotnickým personálem
- **Nízká informovanost migrantů** (zejm. oblast hrazení zdravotní péče)
- **Vhodnost využívání interkulturní práce ve zdravotnictví** a nástrojů řízení diverzity (piktogramy, informace v různých jazycích)
- Provéřit **možnost využívání jazykově vybavených pracovních sil**, také z řad migrantů
- **Bariéry v uznávání** zahraničního **vzdělání** ve zdravotnictví

Participace na veřejném životě

- **Integrace jako oboustranný proces**
- Je důležité **pracovat na postupném vyrovnávání bariér v participaci migrantů na veřejném životě – mainstreaming příležitostí**
- Účinná **komunikační strategie** pro samosprávy: **budování společné identity obyvatel města / kraje / regionu...**
- Ukazovat **pozitivní příklady a konkrétní příběhy**
- **Prověřit možnosti zaměstnávání migrantů na úřadech**
- **Participace EU občanů v komunální politice**
- **Podpora kulturních a komunitních aktivit propojujících migranty s majoritou**
- Podpora **společensky aktivních migrantů** (např. dotace pro fyzické osoby na nezřizovanou kulturu)



Děkujeme za pozornost

Olga Čejková
cejkova@migrace.com

Ondřej Valenta
valenta@migrace.com



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost



SDRUŽENÍ
PRO INTEGRACI
A MIGRACI

